

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE

Fakulta záhradníctva
a krajinného inžinierstva

Ústav krajinej architektúry

prof. Ing. Pavel Hrubík, DrSc. – doc. Ing. Katarína Miklášová, PhD.
Ing. Marcel Raček, PhD. – Ing. Erika Mňahončáková, PhD.

IHLIČNATÉ A VŽDYZELENÉ DREVINY V SADOVNÍCKEJ TVORBE

Tretie nezmenené vydanie

Nitra 2021
Vydala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
vo Vydavateľstve SPU

Autori: prof. Ing. Pavel Hrubík, DrSc.

doc. Ing. Katarína Miklášová, PhD.
Ústav krajinnej architektúry
FZKI, SPU v Nitre

Ing. Marcel Raček, PhD.
Ústav krajinnej architektúry
FZKI, SPU v Nitre

Ing. Erika Mňahončáková, PhD.

Recenzenti: doc. Ing. Ivan Tomaško, CSc.
prof. Ing. Ján Supuka, DrSc.

Schválila rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre dňa 18. 10. 2021
ako skriptá pre študentov SPU.

Táto publikácia bola vytlačená na ekologickom papieri.

© P. Hrubík, K. Miklášová, M. Raček, E. Mňahončáková, Nitra 2021

ISBN 978-80-552-2385-8

1 Obsah

1	Obsah	3
2	Ihličnaté dreviny a ich využitie v záhradnej a krajínárskej tvorbe na Slovensku	7
2.1	Morfologická charakteristika	7
2.2	Vlastnosti ihličnatých drevín	8
2.2.1	Veľkosť	8
2.2.2	Tvar	9
2.2.3	Textúra	9
2.2.4	Zafarbenie	10
2.2.5	Premenlivosť	10
2.3	Využitie v sadovníckych úpravách	11
2.4	Ihličnany v porastoch	13
2.4.1	Solitéry a malé skupiny ihličnanov	13
2.4.2	Aleje, stromoradia	13
2.4.3	Živé ploty a steny	14
2.5	Ihličnany ako pôdopokryvné dreviny	14
2.6	Ihličnany v malých sadovníckych úpravách	15
3	<i>Abies</i> Mill. – jedľa (Pinaceae)	16
4	<i>Araucaria</i> Juss. – araukária (Araucariaceae)	22
5	<i>Calocedrus</i> Kurz. – cédrovec (Cupressaceae)	22
6	<i>Cedrus</i> Trew. – céder (Pinaceae)	23
7	<i>Cephalotaxus</i> S. et Z. ex Endl. – patis (Cephalotaxaceae)	24
8	<i>Chamaecyparis</i> Spach. – cyprušteľ (Cupressaceae)	25
9	<i>Cryptomeria</i> D. Don – kryptoméria (Taxodiaceae)	28
10	<i>x Cupressocyparis</i> Dall. – cyprusovec (Cupressaceae)	29
11	<i>Cupressus</i> L. – cyprus (Cupressaceae)	29
12	<i>Cunninghamia</i> R. Br. – ostrolístec (Cupressaceae)	29
13	<i>Ephedra</i> L. – chvojník (Ephedraceae)	30
14	<i>Ginkgo</i> L. – ginko (Ginkgoaceae)	30
15	<i>Juniperus</i> L. – borievka (Cupressaceae)	31
16	<i>Larix</i> Mill. – smrekovec (Pinaceae)	35
17	<i>Metasequoia</i> Miki ex Hu et Cheng – metasekvoja (Metasequoiaceae)	37
18	<i>Microbiota</i> Komar. – mikrobiota (Cupressaceae)	37
19	<i>Picea</i> L. – smrek (Pinaceae)	38
20	<i>Pinus</i> L. – borovica (Pinaceae)	43
20.1	Borovice s dvoma ihlicami vo zväzoku	43
20.2	Borovice s tromi ihlicami vo zväzoku	47
20.3	Borovice s piatimi ihlicami vo zväzoku	49
21	<i>Platycladus</i> L. – tujovec (Cupressaceae)	53
22	<i>Pseudolarix</i> Gord. – pasmrekovec (Pinaceae)	53
23	<i>Pseudotsuga</i> Carr. – douglaska (Pinaceae)	53
24	<i>Sciadopitys</i> Zieb. et Zucc. – dáždňovníkovec (Taxodiaceae)	54
25	<i>Sequoia</i> (D. Don) Endl. – sekvoja (Taxodiaceae)	55
26	<i>Sequoiadendron</i> Buchh. – sekvojovec (Taxodiaceae)	55
27	<i>Taxodium</i> Rich. – tisovec (Taxodiaceae)	55
28	<i>Taxus</i> L. – tis (Taxaceae)	56
29	<i>Thuja</i> L. – tuja (Cupressaceae)	58
30	<i>Thujopsis</i> Sieb. et Zucc. – tujovka (Cupressaceae)	60
31	<i>Torreya</i> Arn. – toreja (Taxaceae)	60
32	<i>Tsuga</i> Carr. – jedľovec (Pinaceae)	61

33	Ekologické príčiny a podmienky udržania sempervirentov.....	86
33.1	Rozšírenie vždyzelených drevín na Zemi	87
33.1.1	Arktická oblasť (zóna tundry) a boreálna oblasť (zóna ihličnatých lesov)...	87
33.1.2	Stredoeurópska oblasť – zóna listnatých lesov	87
33.1.3	Atlantická oblasť – zóna vresovísk	88
33.1.4	Mediterránna oblasť – zóna tvrdolistých rastlín.....	88
33.1.5	Subtropická oblasť – zóna dažďových lesov	88
33.1.6	Tropická oblasť s periódou sucha – zóna poloopadavých lesov.....	89
33.1.7	Tropická oblasť – zóna dažďového pralesa	89
34	<i>Akebia</i> Decne. – akébia (Lardizabalaceae)	89
35	<i>Aucuba</i> Thunb. – aukuba (Cornaceae).....	90
36	<i>Berberis</i> L. – dráč (Berberidaceae).....	90
37	<i>Buxus</i> L. – krušpán (Buxaceae)	92
38	<i>Cistus</i> L. – cistus (Cistaceae)	94
39	<i>Cotoneaster</i> Med. – skalník (Rosaceae)	94
40	<i>Eleagnus</i> L. – hlošina, (Elaeagnaceae)	96
41	<i>Euonymus</i> L. – bršlen, (Celastraceae).....	97
42	<i>Hedera</i> L. – brečtan (Araliaceae).....	98
43	<i>Hypericum</i> L. – ľubovník (Hypericaceae)	100
44	<i>Ilex</i> – cezmína (Aquifoliaceae)	101
45	<i>Jasminum</i> L. – jazmín, (Oleaceae).....	105
46	<i>Kadsura</i> Kaempf. ex Iuss. – kadzura (Schizandraceae)	105
47	<i>Kalmia</i> L. – kalmia, (Ericaceae)	105
48	<i>Ligustrum</i> L. – zob vtáci (Oleaceae).....	107
49	<i>Lonicera</i> L. – zemolez (Loniceraceae)	107
50	<i>Magnolia</i> L. – magnólia (Magnoliaceae).....	109
51	<i>x Mahoberberis</i> Schneid. (Berberidaceae).....	110
52	<i>Mahonia</i> Nutt. – mahónia (Berberidaceae).....	110
53	<i>Nandina</i> Thunb. (Nandinaceae)	112
54	<i>Osmanthus</i> Lour. – osmant (Oleraceae).....	112
55	<i>Osmarea</i> Burku. et Skipwith (Oleaceae)	113
56	<i>Pachistima</i> Meis. (Celastraceae).....	113
57	<i>Pachysandra</i> Michx. – pachysandra (Buxaceae).....	113
58	<i>Phyllostachys</i> Sieb. et Zucc. – pabambus (Poaceae)	114
59	<i>Pieris</i> D. Don. – pieris (Ericaceae)	115
60	<i>Prunus</i> L. – slivka (Rosaceae)	116
61	<i>Pyracantha</i> M. J. Roem. – hlohyňa (Rosaceae).....	117
62	<i>Quercus</i> L. – dub (Fagaceae)	117
63	<i>Rhododendron</i> L. – rododendron (Ericaceae).....	118
64	<i>Ruscus</i> L. – listnatec (Liliaceae)	122
65	<i>Sasa</i> Makino et Shibata – bambušteť (Poaceae).....	123
66	<i>Sinarundinaria</i> Nakai, (Poaceae).....	124
67	<i>Skimmia</i> Thunbt. – skimmia (Rutaceae)	124
68	<i>Smilax</i> Tourn. – smilax (Liliaceae)	125
69	<i>Stranvaesia</i> Lindl. (Rosaceae)	125
70	<i>Trachelospermum</i> Lem. (Apocynaceae).....	126
71	<i>Umbellularia</i> (Nees) Nutt. (Lauraceae)	126
72	<i>Viburnum</i> L. – kalina (Caprifoliaceae).....	126
73	<i>Vinca</i> L. – zimozelen (Apocynaceae)	127
74	<i>Viscum</i> L. – imelo (Viscaceae)	128

75	<i>Yucca</i> L. – juka (Agavaceae)	128
76	<i>Zenobia</i> D. Don – andromédka (Ericaceae).....	129
77	Využitie sempervirentov v sadovníckej tvorbe.....	129
77.1	Nároky na prostredie.....	129
77.2	Využitie sempervirentov	131
77.2.1	Sempervirenty ako podrastové dreviny	131
77.2.2	Sempervirenty na steny, živé ploty a obruby	131
77.2.3	Sempervirenty ako pôdopokryvné dreviny	132
77.2.4	Sempervirenty v alpínach	133
77.2.5	Sempervirenty vo vertikálnom ozeleňovaní	133
77.2.6	Sempervirenty v mobilnej zeleni	133
77.2.7	Sempervirenty vo výzdobe interiérov	133
77.2.8	Uplatnenie sempervirentov vo viazačstve	134
77.2.9	Sempervirenty v úprave hrobov	134
77.2.10	Sempervirenty v kultúre bonsaj	134
77.2.11	Iné uplatnenie sempervirentov	135
78	Literatúra.....	139

Autori	prof. Ing. Pavel Hrubík, DrSc. doc. Ing. Katarína Miklášová, PhD. Ing. Marcel Raček, PhD. Ing. Erika Mňahončáková, PhD.
Názov	Ihličnaté a vždzelené dreviny v sadovníckej tvorbe Návody na cvičenia. Časť I. Budovy
Určené	Pre študentov SPU
Vydavateľ	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Vydanie	Tretie nezmenené vydanie
Vytlačené	Október 2021
Náklad	200 kusov
Počet strán	156
AH – VH	11,13 – 11,33
Tlač	Vydavateľstvo SPU v Nitre
ISBN 978-80-552-2385-8	Cena 2,90 €

Rukopis neprešiel redakčnou úpravou vo vydavateľstve.
Za odbornú náplň vydania zodpovedajú autori.

